

Motion till riksdagen 2025/26:1274

av Marie Olsson (S)

Stärkning av folkbildningen i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka folkbildningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Varje år deltar miljontals svenskar runt om i hela Sverige i folkbildning i olika former. Människor som genom folkbildningen får möjlighet att skapa och uppleva kultur, får möjlighet till ökad kunskap, får möjlighet att växa som människor och mycket mer. I många små landsbygdskommuner, men även i större kommuner har studieförbunden stått för en stor del av kulturutbudet på orten. Allt detta håller nu på att raseras genom de kraftiga neddragningar som regeringen genomför på folkbildningen. Folkbildningen bidrar med ett otroligt stort värde genom att få människor att utvecklas på sina villkor och över hela landet. Tilliten till samhället och till varandra ökar, demokratin stärks – en allt viktigare verksamhet i en tid då polariseringen ökar och demokratin hotas. Folkbildningen har dessutom varit en viktig del av utvecklingen på landsbygden under många år.

Under det senaste året har både pandemin, inflationen och inte minst regeringens bristande ambitioner slagit hårt mot folkbildningen. Kraftiga besparingar har fått omfattande konsekvenser för studieverksamheter i hela landet, och trots rekordstor arbetslöshet minskas istället antalet utbildningsplatser på landets folkhögskolor. Utvecklingen borde gå i motsatt riktning – fler borde få möjlighet att bilda och utbilda sig, inte minst i en tid med ökande arbetslöshet och bristande samhällsgemenskap. I ett förändrat säkerhetsläge för Sverige med ökat behov av civilt försvar och beredskap borde folkbildningen stärkas för att kunna bidra till ökade kunskaper och höjd beredskap hos befolkningen i hela landet. Folkbildningen borde ses som en oerhört viktig resurs i samhällsbygget och i att möta de utmaningar vi står inför.

En ny översyn av förutsättningarna för studieförbunden och folkhögskolorna bör tillsättas med uppdraget att identifiera vilka insatser som kan genomföras för att kraftigt

öka deltagandet i folkbildningen. Hur många platser kan tillföras? Hur kan det ekonomiska stödet utformas för att skapa fler mötesplatser för bildning och kultur? Hur kan den omfattande kontrollapparaten förenklas i syfte att nå en tillitsbaserad modell för fördelning av resurser till folkbildningen?

Tider av besparingar och nedmontering måste mötas med ökade ambitioner och framtidstro. Folkbildningen är och ska fortsatt vara en viktig del i att vitalisera demokratin i Sverige.

Marie Olsson (S)